

Οι αντιλήψεις και τα επιχειρήματα των χιλιαστικών αιρετικών ομάδων από τον Μεσαίωνα έως και σήμερα

Ορθοδοξία / Αιρέσεις

Γεωργία Μουλοπούλου, πτυχιούχος στον Ελληνικό Πολιτισμό – μάστερ Θεολογίας

(Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=171578>)

Ο Χιλιασμός του Μεσαίωνα και της εποχής της Μεταρρύθμισης ήταν, κατά βάση, αν και όχι πάντα, επαναστατικός. Πολλοί υποστηρίζουν ότι οι χιλιαστές επαναστάτες εμφορούνταν από τις αρχές της κοινωνικής επανάστασης και πως υπήρξαν πρόδρομοι των κομμουνιστών και των αναρχικών. Πράγματι, τόσο στον Μεσαίωνα όσο και στα χρόνια της Μεταρρύθμισης, υπήρχαν αρκετά παραδείγματα χιλιαστικών εξεγέρσεων που διέθεταν επαναστατικό περιεχόμενο και επιτέθηκαν σε κράτος, Εκκλησία και ατομική ιδιοκτησία, με τελικό σκοπό την εγκαθίδρυση του επίγειου Παραδείσου.

Στον Μεσαίωνα αναζωπυρώθηκαν οι τάσεις Χιλιασμού και στους Νέους Χρόνους επανεμφανίστηκαν διάφορα χιλιαστικά κινήματα στη Δυτική Ευρώπη. Τέτοια είναι οι Φραγκισκανοί Πνευματικοί[1] το 13ο αι., οι Θαβωρίτες[2] στη Βοημία του 16^{ου} αι., του Θωμά Μύντσερ[3] και η Εξέγερση των Χωρικών στη Γερμανία το 1524-1525 καθώς και οι Αναβαπτιστές[4] στο Μύνστερ το 1534. Ρωμαιοκαθολικοί και Προτεστάντες απέρριψαν το φαινόμενο αυτό, είτε ως επακόλουθο βαθιάς προσδοκίας για την έλευση του Μεσσία, η οποία οδηγούσε σε εσχατολογική υστερία, είτε ως νοσταλγία για την καθαρότητα της Αποστολικής Εκκλησίας. Τον 17ο και τον 18ο αι. το χιλιαστικό κίνημα ενσωματώθηκε σε πολιτικά επαναστατικά ρεύματα, όπως στον αγγλικό Εμφύλιο Πόλεμο και τη Γαλλική Επανάσταση. Τον 18ο αι. κυκλοφόρησαν μελέτες για τον Χιλιασμό, στις οποίες εξεταζόταν το φαινόμενο από θρησκευτική και πολιτική οπτική[5].

Η θρησκευτολογική έρευνα του 20ού αι. εξέτασε τον Χιλιασμό πολύπλευρα. Ειδικότερα, ο κοινωνικός φιλόσοφος E. Bloch αναγνώρισε τον πολιτικό δυναμισμό της ιουδαιοχριστιανικής εσχατολογίας και ο θρησκευτολόγος M. Eliade επισήμανε τον δυναμισμό της ιστορίας, ενώ πολλοί συνάδελφοί του μελέτησαν το χιλιαστικό φαινόμενο σε βάθος.[6] Τον 20ό και 21ο αιώνα εμφανίστηκαν χιλιαστικές αιρέσεις, οι οποίες αναπτύχθηκαν στον ίδιο χώρο, είχαν κοινές ρίζες και ομοιότητες στη διδασκαλία τους οι οποίες όριζαν, μάλιστα, ακριβή χρονολογία για την έλευση του Μεσσία. Μερικές από αυτές είναι οι Αντβεντιστές της Έβδομης Ημέρας, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά, οι Μελετητές της Βίβλου, η Εκκλησία των Ευαγγελιστών, η Εκκλησία Αποκαταλλαγής των Πάντων κ.ά.[7].

(Συνεχίζεται)

[1] Αυστηροί ασκητές από αριστοκρατικές οικογένειες της άρχουσας τάξης της Ιταλίας. Απαρνήθηκαν την περιουσία τους, γιατί πίστευαν πως η χιλιετής Βασιλεία του Θεού θα ήταν εποχή του Πνεύματος και η ανθρωπότητα θα ήταν ενωμένη στην προσευχή και τον μυστικιστικό διαλογισμό. Βλ. Κον, *Όπ.π.*, σ. 12, 37.

[2] *Όπ.π.*, σ. 221-222, 225-228.

[3] Ο Θωμάς Μύντσερ γεννήθηκε στο Στόλμπεργκ της Θουριγγίας από εύπορη οικογένεια. Ήταν εξαιρετικά μορφωμένος, γνώριζε Ελληνικά και Εβραϊκά, Σχολαστική και Πατερική Θεολογία και Φιλοσοφία. Αρχικά είχε αμφιβολίες για την αλήθεια του Χριστιανισμού και για την ύπαρξη του Θεού. Υπήρξε οπαδός του Λούθηρου. Βρέθηκε σε έναν μαχόμενο Χιλιασμό όταν ήταν ιερέας το 1520 στην πόλη Τσβίκου στα βοημικά σύνορα. Κατά τον Μύντσερ, οι Εκλεκτοί με τη δύναμη των όπλων θα προετοίμαζαν την Χιλιετή Βασιλεία. Εκλεκτοί ήταν εκείνοι που είχαν λάβει το Άγιο Πνεύμα. Βλ. Κον, *Όπ.π.*, σ. 247-249.

[4] Ο Αναβαπτισμός δεν υπήρξε ποτέ οργανωμένο κίνημα. Ήταν περίπου σαράντα ομάδες αναβαπτιστών, διασκορπισμένες σε γερμανικά χωριά, η καθεμιά γύρω από έναν ηγέτη που ισχυριζόταν πως είναι προφήτης ή απόστολος. Αντικατέστησαν τη Θεολογία με τη Βίβλο, την οποία ερμήνευαν «εμπνευσμένοι» από τον Θεό. Βλ. Κον, *Όπ.π.* σ. 267.

[5] Μπέγζος, (1995⁴), *Όπ.π.*, σ. 189.

[6] *Όπ.π.*, σ. 190.

[7] Β. Ν. Γιαννόπουλος, *Σύγχρονες Αιρέσεις Χιλιαστικές Αιρέσεις, Α'*, (Αθήνα: χ.ε., 1992²), σ. 43-44. Adamson, *Όπ.π.*, p. 17.

<http://bit.ly/2yLakFM>